

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kf.VII.40.208/2020/5.

A tanács tagjai: . Zanathy János
a tanács elnöke

. Bérces Nóra

előadó bíró

. Farkas Katalin

bíró

A felperes: ...Megyei Rendőr-főkapitányság

A felperes képviselője:...kamarai jogtanácsos

Az alperes:

Az alperes képviselője: Hevesi Ügyvédi Iroda

eljáró ügyvéd: dr. Hevesi Márta

A per tárgya: tanulmányi költség visszafizetése

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

A fellebbezett határozat:

Szegedi Törvényszék 11.K.700.084/2020/11.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Törvényszék 11.K.700.084/2020/11. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 288.297 (kettőszáznyolcvannyolcezer-kettőszázkilencvenhét) forint összegű együttes első- és másodfokú perköltséget.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az alperes – a felperes hivatásos állományú tagjaként – 2014. szeptember 10. napján tanulmányi szerződést kötött a felperessel, amelyben arra vállalt kötelezettséget, hogy a Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Kar büntügyi igazgatási alapszakán tanulmányokat folytat és 2017. június 30. napjáig végzettséget (bizonyítványt) szerez. A felperes ennek fejében vállalta, hogy a tanulmányi időszak alatt az oktatási intézmény által kibocsátott kötelező iskolai foglalkozások és szakmai gyakorlatok időtartamáról szóló igazolás alapján, valamint vizsgáinként négy munkanap tanulmányi munkaidő-kedvezményt biztosít, és a munkaidő-kedvezmény időtartamára távolléti díjat fizet az alperesnek. A tanulmányi szerződés 4. pontja szerint amennyiben a fenti tanulmányi idő

alatt az alperes a végzettséget nem szerzi meg (kivéve különös méltánylást érdemlő egészségi, családi ok miatt), a munkáltató nem köt új tanulmányi szerződést. A 7. pontban a felek rögzítették azt is, hogy az alperes köteles a munkáltató által fizetett juttatást (távolléti díjat) egy összegben visszafizetni a felperesnek, amennyiben 2017. június 30. napját követő 15 napon belül a végzettséget (bizonyítványt) nem szerzi meg.

- [2] A 2014. szeptember 1-től 2017. június 30. napjáig terjedő időszakban a felperes az alperes által szolgálati jegyeken igényelt napokra és olyan napokra is nyújtott tanulmányi munkaidő-kedvezményt, amelyekre az alperes szolgálati jegyet nem, vagy nem az előírt időben terjesztett elő. Így összesen 292 nap tanulmányi munkaidő-kedvezményt biztosított és 3.026.724 forint nettó távolléti díjat, mint tanulmányi költséget fizetett ki az alperesnek. Az alperes a tanulmányi szerződésben megjelölt határidőre csupán az abszolutóriumot szerezte meg, a szakmai végzettséget igazoló diplomát nyelvvizsga hiányában nem.
- [3] Az alperes 2018. február 25. napján terjesztett elő kérelmet a felpereshez, amelyben a tanulmányi szerződése meghosszabbítását kérte 2018. július 31. napjáig arra hivatkozással, hogy ugyan a tanulmányait 2017. június 19. napján sikeresen befejezte, azonban a családjában bekövetkezett betegség és haláleset miatt a nyelvvizsgát megszerezni nem tudta. A nyelvvizsgára való felkészülést az iskolai tanulmányaival párhuzamosan megkezdte, azonban a záróvizsgákra történő felkészülés és a fenti okok miatt azt ideiglenesen felfüggesztette. Az alperes kérelmét a felperes szolgálatvezetője a 2018. március 10. napján kelt levelében nem támogatta.
- [4] A 2018. július 15. napján kelt iratában ... rendőr alezredes, kapitányságvezető-helyettes arról tájékoztatta az alperest, hogy a kapitányság vezetője nem engedélyezte a tanulmányi szerződés meghosszabbítását és egyben közölte az alperest terhelő visszafizetési kötelezettség összegét is. A tanulmányi költség visszafizetésére a felperes 2018. augusztus 28. napján és 2018. december 6. napján is felszólította az alperest, aki a visszafizetési kötelezettségének nem tett eleget.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [5] A felperes 2019. március 5-én fizetési meghagyás keretében kérte a tanulmányi költség és kamatai visszafizetésére kötelezni az alperest. Az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes 2019. május 22. napján terjesztette elő keresetlevelét, melyben 3.026.724 forint tanulmányi költség és annak 2017. július 16. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint az alperes a tanulmányi szerződésben foglaltakat nem teljesítette, az előírt végzettséget (bizonyítványt) nem szerezte meg, ezért a tanulmányi költség egyösszegű visszafizetésére köteles.
- [6] Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen az eljárás megszüntetését, másodlagosan a felperes keresetének az elutasítását kérte. Az eljárás megszüntetésére irányuló kérelmében arra hivatkozott, hogy a felperes elmulasztotta a közszerződési jogviszonnyal kapcsolatos munkajogi igények érvényesítésére rendelkezésre álló 90 napos határidőt. A kereset érdemében azzal érvelt, hogy a felperes azért nem teljesítette a tanulmányi szerződésben vállalt kötelezettségét, mert csupán 292 napon biztosította a tanulmányi kötelezettségek teljesítésével összefüggésben az iskolában, illetve a vizsgákra való távollétét, holott részére a tanulmányok folytatásának időtartama alatt 327 nap munkaidő-kedvezmény járt volna. Ezzel a magatartásával lényeges szerződésszegést követett el, amelyre tekintettel az alperes részéről visszafizetési kötelezettség nem áll fenn. Az alperes arra is hivatkozott, hogy a felperes megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, családi állapota, egészsége, illetve egyéb helyzete, tulajdonsága miatt az alperes kedvezőtlenebb bánásmódban részesült, mint a vele összehasonlítható helyzetben lévő azon munkatársai, akiknek a nyelvvizsga megszerzése érdekében tanulmányi szerződésük meghosszabbításra került.

Az elsőfokú bíróság döntése

- [7] Az elsőfokú bíróság az alperest 3.026.724 forint tanulmányi költség és ennek a 2017. július 16. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezte. Rendelkezett továbbá a perköltség és az illeték viseléséről is.
- [8] Az elsőfokú bíróság az alperes permegszüntetés iránti kérelmét vizsgálva abból indult ki, hogy a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 134. § (3) bekezdése a kilencven napos keresetindítási határidőt arra az esetre írja elő, ha törvény eltérően nem rendelkezik. A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) az igény érvényesítésére záros keresetindítási határidőt nem állapít meg, ezért azt a Hszt. 11. §-ában meghatározott elévülési időben, azaz 3 éven belül érvényesíthette a felperes akként, hogy a Hszt. 270. § (2) bekezdése szerint közvetlenül a bírósághoz fordulhatott. Mindezekre figyelemmel a Kp. 134. § (3) bekezdésében rögzített kilencven napos keresetindítási határidő a Hszt.-n alapuló közszolgálati jogviszonyból származó munkajogi igény érvényesítése során nem volt alkalmazható. Ettől eltérő értelmezés esetén a Hszt.-nek az elévülésre vonatkozó anyagi jogi rendelkezései okafogyottá, a bírósági peres eljárásban alkalmazhatatlanná válnának.
- [9] A felperes keresetét érdemben vizsgálva, a tanulmányi szerződés teljesítése szempontjából az elsőfokú bíróság nem annak tulajdonított jelentőséget, hogy az alperes a tanulmányok folytatása során formálisan milyen mértékű munkaidő-kedvezményt vehetett volna igénybe, hanem annak, hogy az általa igényelt és a tanulmányok folytatásához szükséges munkaidő-kedvezményt a felperes ténylegesen biztosította-e részére. Ezzel összefüggésben az alperes által felajánlott bizonyítás lefolytatását szükségtelennek találta, mivel az a felek által nem vitatott tény volt, hogy a felperes kizárólag a ténylegesen igénybe vett munkaidő-kedvezményre járó és kifizetett távolléti díjat igényelte vissza. Megjegyezte, hogy a felperes olyan lényeges kötelezettségszegése, amelynek következtében a teljes tanulmányi támogatás visszafizetése alól mentesülne az alperes, akkor sem lenne megállapítható, ha az alperes bizonyítja, hogy a felperes a tanulmányok ideje alatt 25 napra nem biztosította részére a munkaidő-kedvezményt. Az alperes ugyanis a tanulmányi szerződésben foglaltak szerint tanulmányait befejezte, az abszolutóriumot megszerezte, vagyis a 25 nap tanulmányi kedvezmény biztosításának elmaradása valósága esetén sem akadályozta számottevően a tanulmányok folytatásában, az tehát a felperes lényeges szerződésszegését nem eredményezte.
- [10] Figyelemmel arra, hogy az alperes részére a tanulmányi szerződésben előírt határidőben a szakmai végzettséget igazoló diploma nem került kiadásra, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a tanulmányi szerződésben foglaltakat nem teljesítette, ezért a részére nyújtott tanulmányi támogatás teljes összegének a visszafizetésére kötelezte.
- [11] Rámutatott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a tanulmányi szerződés 8. pontja szerint az alperes csak akkor mentesülhetett volna a visszafizetési kötelezettsége alól, ha a felperes a kötelezettségeit írásbeli felhívás ellenére nem teljesíti, azonban a perben nem merült fel adat arra, hogy az alperes írásban hívta volna fel a felperest a tanulmányi szerződésben foglalt, általa utóbb kifogásolt kötelezettségeinek a teljesítésére.
- [12] Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget az alperes azon hivatkozásának, mely szerint a tanulmányi szerződésben meghatározott határidő módosítható lett volna az alperes különös méltánylást érdemlő egészségi és családi körülményeire tekintettel. Ezek a körülmények ugyanis a tanulmányi szerződés tárgyán kívül eső tanulmányokkal, azaz a nyelvvizsga megszerzésével voltak kapcsolatosak. Az alperes a tanulmányi szerződés alapján támogatott tanulmányait befejezte, ezért a végzettség megszerzésére vonatkozó határidő módosítása szükségtelen és megalapozatlan lett volna. Ezen felül a felperes a különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén is diszkrecionális jogkörében dönthetett arról, hogy a végzettség megszerzési határidejének módosításához hozzájárul-e, ezért a különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén sem volt köteles az alperes kérelmére a határidő módosítását engedélyezni.

- [13] Az egyenlő bánásmód megsértésére történő hivatkozást is alaptalannak találta az elsőfokú bíróság. Megállapította, hogy a felperes az egyenlő bánásmód követelményét az alperes kérelmének elbírálása során megtartotta, továbbá az egyenlő bánásmód követelményének a megsértését az alperes a nyelvvizsga megszerzéséhez szükséges határidővel kapcsolatos munkáltatói magatartással indokolta, amely a tanulmányi szerződés megszegésével összefüggésben fennálló visszafizetési kötelezettséget még megalapozottsága esetén sem érinti.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

- [14] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, továbbá a felperes perköltségben marasztalását kérte. Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a Kp. 78. § (2) bekezdésében, a Hszt. 153. § (7) bekezdésében, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:137. §-ában foglaltakat sérti.
- [15] Az alperes érvelése szerint az elsőfokú bíróságnak a szolgálati jegy alapján levont, a felperes tanulmányi szerződésben vállalt kötelezettségének a teljesítésével kapcsolatos megállapításai megalapozatlanok, azokat a rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztják alá, sőt a bizonyítékok éppen annak ellenkezőjét igazolják, ezért az ítélet a Kp. 78. § (2) bekezdésében meghatározott, a bizonyítékok értékelésére vonatkozó szabályba ütközik. A Nemzeti Közszerződési Egyetem által megküldött kimutatás szerint az alperest 408 munkanap tanulmányi munkaidő-kedvezmény illette volna meg, ezzel szemben a felperes mindösszesen 292 nap tanulmányi munkaidő-kedvezmény biztosított.
- [16] Az alperes ugyanakkor tanulmányi fél évekre lebontott részletes számításával levezetve azt állította, hogy az általa igényelt 317 nap tanulmányi munkaidő-kedvezménnyel szemben a felperes csak 288 nap tanulmányi munkaidő-kedvezményt biztosított számára. Mindezeket figyelembe véve álláspontja szerint az elsőfokú bíróság – a Kp. 78. §-ában foglalt szabályok megsértésével – iratellenesen állapította meg azt, hogy a felperes a tanulmányi szerződésben vállalt, a tanulmányi munkaidő-kedvezmény biztosítására vonatkozó kötelezettségét teljesítette. Ugyanígy iratellenes az a megállapítás is, mely szerint az alperes semmivel nem bizonyította, hogy a felperes a szolgálatmentességet a tanulmányok folytatásához szükséges napokra előterjesztett igénye alapján nem biztosította, ezért a tanulmányi kötelezettségeit nem tudta teljesíteni.
- [17] Az elsőfokú bíróság helytállóan tulajdonított annak jelentőséget, hogy az alperes által igényelt és a tanulmányok folytatásához szükséges munkaidő-kedvezményt a felperes ténylegesen biztosította-e részére a tanulmányi szerződésben foglaltak szerint. Azonban ezzel összefüggésben iratellenes az elsőfokú bíróság azon megállapítása, mely szerint az alperest ténylegesen 317 nap tanulmányi munkaidő-kedvezmény illette volna meg. Okirati bizonyítékkal alátámasztott az a tény, hogy a tanulmányi munkaidő-kedvezmény kivételére nem teljes körűen kerülhetett sor, és ezen felperesi szerződésszegés miatt nem tudott az alperes a tanulmányi szerződésből eredő kötelezettségének maradéktalanul eleget tenni.
- [18] Nem értett egyet az alperes azzal sem, hogy a 25 nap tanulmányi kedvezmény biztosításának az elmaradása valósága esetén sem akadályozta számottevően a tanulmányok folytatásában. E körben azt emelte ki, hogy a tanulmányi szerződésben a végzettség (bizonyítvány) megszerzését vállalta, amibe beletartozott a nyelvvizsgához kötött oklevél is, míg a felperes az oklevél megszerzéséhez meghatározott mértékű tanulmányi munkaidő-kedvezmény kiadására vállalt kötelezettséget. Az a körülmény, hogy a felperes nem biztosította teljes körűen a tanulmányi munkaidő-kedvezményt, akadályát képezte a tanulmányi szerződés szerinti végzettség határidőben történő megszerzésének, vagyis a felperes a tanulmányi szerződésben foglalt kötelezettségét megszegte. E körben a Ptk. 6:137. §-ára és Kúria EBH 2010.2168. számú eseti döntésére is hivatkozott. Annak nincs a per

érdemi eldöntésére kiható jelentősége, hogy az alkalmazott a tanulmányok folytatása alatt a kevesebb tanulmányi szabadság kiadását nem kifogásolta.

- [19] Téves az elsőfokú bíróságnak a tanulmányi szerződés 4. pontjából levont következtetése is, hiszen az alperes végzettséget, melyben benne foglaltatik a nyelvvizsga is, nem szerezte meg. Tehát a bíróság azon megállapítása, mely szerint az alperes által hivatkozott különös méltánylást érdemlő személyi és családi körülmények a tanulmányi szerződés tárgyán kívül eső tanulmányokkal voltak kapcsolatosak, nem állja meg a helyét.
- [20] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes perköltség megfizetésére kötelezését kérte. A felperes részletes számítással fellebbezésében is levezette, hogy a tanulmányi szerződés alapján 292 nap vonatkozásában fizetett távolléti díjat az alperesnek, és kérte, hogy ennek tulajdonítson jelentőséget a Kúria is. Az alperes számolása a RobotZsaru nyilvántartásból és a csatolt szolgálati jegyekből is megállapíthatóan a 317 nap vonatkozásában téves. A felperes az alperes által igényelt munkaidő-kedvezményt minden esetben biztosította, így nem szegte meg a szerződéses kötelezettségét. Az alperes volt az, aki nem teljesítette a tanulmányi szerződésben vállalt kötelezettségét, mivel a végzettséget a meghatározott időpontig nem szerezte meg. A felperes a tanulmányi szerződés alapján rá háruló kötelezettségét a tanulmányi munkaidő-kedvezmény biztosításával teljesítette, az alperes egyetlen alkalommal sem jelezte, hogy akadályozva lenne a tanulmányai folytatásában, valamint a méltányossági kérelmet is a már sikeres záróvizsgákat követően nyújtotta be az oklevél kiállításához szükséges nyelvvizsga bizonyítvány megszerzése érdekében. A méltányossági kérelemnek a munkáltató nem volt köteles helyt adni, azt saját jogkörében dönthette el, hogy támogatja-e.
- [21] Az elsőfokú bíróság a tanulmányi szerződés 4. pontját tekintve megindokolta, hogy miért nem megalapozott az alperes erre való hivatkozása, tehát indokolási kötelezettségének e tekintetben is eleget tett. Az alperes által hivatkozott EBH 2010.2168. eseti döntés jelen tényállástól eltérő, mivel a jelen perben a felperes biztosította a tanulmányi szerződésben meghatározottak szerint igényelt tanulmányi munkaidő-kedvezményt az alperes számára, így szerződésszegést nem követett el.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A fellebbezés alapos az alábbiak szerint.
- [23] A Kúria az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között a hivatalból vizsgálandó rendelkezésekre is figyelemmel bírálta felül. Tekintettel arra, hogy az alperes a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontjában meghatározott keresetindítási határidő elmulasztására hivatkozott elsőként – amelyet a Kp. 48. § (2) bekezdése értelmében az egész eljárás során hivatalból kell figyelembe venni –, a Kúria mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy ez a pergátló akadály fennáll-e.
- [24] A Kp. 134. § (3) bekezdése értelmében, ha törvény eltérően nem rendelkezik, a keresetlevelet a perben érvényesített igényt megalapozó tényről, körülményről való tudomásszerzés időpontjától számított kilencven napon belül kell a bíróságnál benyújtani. A felperes, mint közigazgatási szerv bíróság előtti igényérvényesítésére a Kp. marasztalási perről rendelkező XXIII. fejezetében a nem közigazgatási szerv ellen indított per különös szabályai között elhelyezett Kp. 134. §-ának (3) bekezdésében meghatározott határidő tehát annak függvényében volt irányadó, hogy létezett-e a keresetindításra attól eltérő törvényi rendelkezés.
- [25] Az elsőfokú bíróság tévesen annak tulajdonított jelentőséget, hogy a Hszt. az igény érvényesítésére záros keresetindítási határidőt nem állapít meg, és ebből vonta le azt a következtetést, hogy a követelést az elévülési időben, azaz 3 éven belül érvényesíthette a felperes a Hszt. 270. § (2) bekezdése értelmében akként, hogy közvetlenül a bírósághoz – illetve a fizetési meghagyás iránti kérelemre tekintettel a közjegyzőhöz – fordult.
- [26] A peres felek közt fennálló szolgálati viszonyra tekintettel az eltérő rendelkezést a Hszt. írhatta elő,

ezért az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta azt, hogy tartalmaz-e a Hszt. a tanulmányi szerződés megszégéséből eredő követelés érvényesítésére keresetindítási határidőt. A Hszt. 132. § (3) bekezdése szerint a tanulmányi szerződésben meg kell határozni – egyebek mellett – a tanulmányi támogatás pénzben kiszámított összegére vonatkozó megtérítési kötelezettséget, ha a hivatásos állomány tagja a tanulmányait nem fejezi be, vagy a szerződésben vállalt időtartamot önhibából nem tölti le. A hivatásos állomány tagja részére a Hszt. a tanulmányi munkaidő-kedvezmény tartamára tanulmányi szerződés alapján járó távolléti díj visszafizetésére nézve a Hszt. 153. § (7) bekezdése szintén nem tartalmaz speciális szabályozást. A Hszt. a munkáltatói követelés érvényesítésére külön határidőt nem tartalmaz, a Hszt. 11. § (1) bekezdésében meghatározott azon rendelkezés pedig, amely kimondja, hogy a szolgálati viszonytal kapcsolatos igény – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – három év alatt évül el, nem tekinthető a Kp. 134. § (3) bekezdését felülíró szabálynak.

- [27] A Kúria korábban a Kpkf.VII.40.182/2020/3. számú határozatában már kifejtette a következőket. Az igény esedékessé válásától kezdődő elévülés legfontosabb joghatása az, hogy az alanyi jog elveszíti igény-állapotát, és az bírósági úton többé nem érvényesíthető, a teljesített elévült követelés bírósági úton nem követelhető vissza. Ugyanakkor az elévülés nem zárja ki, hogy az elévült követelésre annak jogosultja meghatározott feltételekkel (például beszámítási kifogás útján) hivatkozzon, mint ahogyan azt sem, hogy a kötelezett önként teljesítsen. Az elévüléssel ugyanis maga az igény nem szűnik meg, csak azt már nem lehet a bíróság előtt érvényesíteni. Az elévülés tehát kifejezetten a bíróság előtti igényérvényesítés végső határidejét jelenti. Az elévülés nem jelent perakadályt – a Kp. 48. § (1) bekezdésének rendelkezései között nem is szerepel –, így nem vezethet a keresetlevél visszautasításához. Az anyagi jogi jellegű elévülési határidő túllépése esetén a kimentésre az elévülés nyugvására és megszakadására irányadó szabályokat kell alkalmazni, az elévült követelést pedig ítélettel kell elutasítani.
- [28] Ezzel szemben a keresetindítási határidő kifejezetten a keresetlevél bírósághoz történő benyújtására a jogszabályban megállapított anyagi jogi határidő, melynek elmulasztása – amint arra a 4/2003. számú PJE határozat is rámutatott – vezethet jogvesztésre, vagy elévülésre is. A jogvesztéssel nem járó anyagi jogi határidő elévülési jellegű, ebből következően amennyiben a jogszabály a keresetindításra úgy ír elő határidőt, hogy elmulasztásához nem fűzi a jogvesztés következményét, a mulasztás kimenthető. Abból, hogy a közigazgatási – és azon belül a nem közigazgatási szerv ellen indított – per kezdeményezésére a Kp. 134.§ (3) bekezdésében megállapított keresetindítási határidő a Kp. 36. § (1) bekezdés e) pontja folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 150. §-a szerinti igazolással kimenthető, következik, hogy e határidő elmulasztásával szemben igazolási kérelmet lehet előterjeszteni. Ezért amennyiben a mulasztás kimentésére előírt igazolással a felperes nem él, illetőleg az alaptalan, a keresetlevelet a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontja alapján vissza kell utasítani, ennek elmaradása esetén a pert meg kell szüntetni [Kp. 81. § (1) bekezdés a) pont]. Ezen felül a Kp. 134. § (3) bekezdésében meghatározott határidő eljárási szabály által rendelt szubjektív határidő, vagyis annak kezdete az igényt megalapozó tényről, körülményről való tudomásszerzés időpontja.
- [29] A két határidő természete tehát egymástól merőben különbözik: eltérő az elmulasztásuk kimenthetősége (az elévülésnél a nyugvás, a keresetindítási határidőnél az igazolási kérelem), eltérő a kezdő időpontjuk (az elévülésnél objektív, azaz az igény esedékessé válása; a keresetindításnál lehet objektív, de adott esetben szubjektív, azaz a jogosult tudomásszerzése), végül eltérő a be nem tartásukhoz fűzött eljárási jogi következmény (az elévülés bekövetkezése esetében a keresetet ítélettel kell elutasítani, míg a keresetindítási határidő be nem tartása a keresetlevél visszautasításához vezet).
- [30] Ebből következik, hogy a Hszt. 11. § (1) bekezdése – amelyik a szolgálati viszonytal kapcsolatos igény elévülési időn belüli visszakövetelhetőségére utal – nem érinti a Kp. 134. § (3) bekezdésében meghatározott speciális keresetindítási határidőt, az nem tekinthető az igényérvényesítés bíróság előtti rendjét érintő eltérő szabályozásnak.

- [31] Ezen értelmezés helyességét támasztja alá az is, hogy a Hszt. a rendvédelmi szerv igényérvényesítéséről a szolgálati panaszról és szolgálati jogvitáról szóló XXIV. fejezetében a bíróság előtti jogvita körében a rendvédelmi szerv igényérvényesítésével összefüggésben mindössze annyit tartalmaz, hogy a szolgálati viszonnal kapcsolatos igényével közvetlenül a bírósághoz fordulhat, ha a törvény a rendvédelmi szerven belüli eljárásról nem rendelkezik [Hszt. 270. § (2) bekezdése], azaz nincs a Hszt.-ben a Kp. 134. § (3) bekezdésétől eltérő rendelkezés a keresetindítási határidő tekintetében. Amennyiben a Kp. 134. § (3) bekezdés szerinti, külön törvényben előírt keresetindítási határidőnek kellene tekinteni a Hszt. 11. § (1) bekezdésében meghatározott általános 3 éves elévülési időt is, azzal a Kp. ezen rendelkezése a közszolgálati jogvitákban kiüresedne, noha a Kp. 134. § (1) bekezdése e jogvitákat külön nevesíti.
- [32] A Kp. és a Hszt. viszonylatában az előbbi az általános (lex generalis), az utóbbi a különös (lex specialis) norma, azonban – a fentebb kifejtettek szerint – a Hszt. nem tartalmaz a rendvédelmi szerv igényérvényesítésére vonatkozó speciális keresetindítási határidőt, a Kp. viszont általánosságban írja elő, hogy ha a közigazgatási szerv nem közigazgatási szerv ellen pert indít, azt csak a tudomásszerzéstől számított kilencven napon belül teheti meg, amennyiben törvény eltérően nem rendelkezik.
- [33] A felek által nem vitatott tényállás alapján megállapítható volt, hogy a felperes a tanulmányi szerződés megszegéséről – azaz arról a tényről, hogy az alperes a tanulmányi szerződésben vállalt határidőig a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar bünyügyi igazgatási alapszakán nem szerzett végzettséget (bizonyítványt) – legkésőbb 2018. február 25-én szerzett tudomást az alperes tanulmányi szerződés meghosszabbítása iránti kérelméből. Ehhez képest a felperes az alperes marasztalására irányuló kereseti kérelmét 2019. május 22. napján terjesztette elő, tehát a perben érvényesített igényt megalapozó tényről, körülményről való tudomásszerzés időpontjától számított kilencven napon túl, azonban három éven belül fordult keresettel a bírósághoz.
- [34] A felperesre, mint közigazgatási szervre az alperes, mint nem közigazgatási szerv ellen indított per esetén irányadó volt a Kp. 134. § (3) bekezdése, ezért az alperestől a tanulmányi szerződésből eredő követelését csak a kötelezettségszegésről való tudomásszerzéstől számított kilencven napon belül érvényesíthette volna. Figyelemmel arra, hogy a felperes kilencven napon túl, késedelmesen terjesztette elő igazolási kérelmet nem tartalmazó keresetlevelét, a keresetindítási határidőt elmulasztotta.
- [35] A fentebb kifejtettekre figyelemmel a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 110. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az eljárást a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontjára hivatkozással a Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja szerint megszüntette.

Záró rész

- [36] A Kp. 35. § (1) bekezdése alapján irányadó Pp. 85. § (1) bekezdése szerint a felperes köteles megfizetni az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés szerint alkalmazandó 3. § (2) bekezdés a) pontjának és (5) bekezdésének megfelelő összegű első- és másodfokú perköltséget, mely az általános forgalmi adót már tartalmazza.
- [37] Figyelemmel arra, hogy az eljárást megindító beadvány visszautasításának lett volna helye, az első- és másodfokú eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes.
- [38] A végzés ellen a fellebbezés lehetőségét a Kp. 112. § (2) bekezdése, a felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.
- [39] A Kúria a fellebbezést a Kp. 107. § (1) bekezdése alkalmazásával tárgyaláson bírálta el.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.k. elődó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

tisztviselő